

Nuostatai: trečiasis kvietimas teikti paraiškas

iniciatyvoje *Urban Innovative Actions*

Nuo 2017 12 15 iki 2018 03 30

Turinys

1. Įvadas	3
2. Tinkamos valdžios institucijos – kas gali teikti paraiškas	4
3. Trečiojo kvietimo teikti paraiškas temų apžvalga	9
4. Finansavimo principas.....	20
5. Projekto generavimas ir rengimas	21
6. Paraiškos pateikimo procesas	24
7. Atrankos procesas.....	25
8. Viešieji pirkimai, auditas ir valstybės pagalba.....	28
9. Kaip gauti pagalbą	29
10. Pagrindinės datos.....	29

1. Įvadas

Kaip nurodoma ERPF 8 straipsnyje¹, ERPF gali remti naujovių diegimą tvarios miesto plėtros vietovėse. Pagal šią tvarką Europos Komisija ėmėsi iniciatyvos *Urban Innovative Actions* (UIA), kad nustatytų ir išbandytų naujus sprendimus, skirtus visai Sąjungai svarbioms tvarios miesto plėtros problemoms spręsti.

Dėl to pagrindinis UIA iniciatyvos tikslas yra suteikti visos Europos valdžios institucijoms erdvės ir išteklių išbandyti drąsias ir nepatikrintas idėjas, skirtas vieniems su kitais susijusiems iššūkiams spręsti ir patikrinti, ar jos tinkamos naudoti sudėtingomis realiomis sąlygomis. Numatoma palaikyti novatoriškus, kokybiškus, į rezultatus orientuotus ir skleistinus projektus, sukurtus ir įgyvendintus prisidedant pagrindinėms suinteresuotosioms šalims.

Miesto valdžios institucijos turėtų apsvarstyti UIA iniciatyvoje pasiūlytą galimybę pereiti nuo „įprastinių projektų“ (kurie gali būti finansuojami naudojantis „tradiciniais“ finansavimo šaltiniais, įskaitant pagrindines ERPF programas) ir surizikuoti plačių užmojų ir kūrybingas idėjas paversti prototipais, kurie galėtų būti išbandyti miesto aplinkoje. Kitaip tariant, UIA gali paremti tokius itin naujoviškus ir eksperimentinius bandomuosius projektus, kuriuos tradiciniai finansavimo šaltiniai atmestų kaip pernelyg rizikingus.

UIA iniciatyvai skirtas bendras apytiksliai 372 milijonų eurų ERPF biudžetas.

UIA projektai bus atrenkami nuo 2015 iki 2020 m. vyksiančiuose kasmetiniuose konkursuose, kurių temą ar temas teiks Komisija. Kiekvienam projektui gali būti suteikta iki 5 milijonų eurų ERPF bendrojo finansavimo. Ilgiausias projektų įgyvendinimo laikotarpis yra 4 metai². Nėra idealaus UIA projektų biudžeto dydžio. Nedideli projektai (t. y. prašantys mažesnio nei 1 milijono eurų ERPF finansavimo) gali būti išrenkami rečiau, nes jiems gali nepavykti įrodyti, kad jų veiksmų mastas pakankamas reikšmingoms išvadoms sukurti. Vertėtų atsižvelgti į tai, kad rengiant projektus, kuriems reikia skirti dideles investicines sąnaudas, ypač įgyvendinimo laikotarpio pabaigoje, reikia įrodyti, kad išlaidos yra tikslingos ir visiškai pagrįstos.

---

¹ Europos regioninės plėtros fondo reglamentas (ES) Nr. 1301/2013: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN-LT/TXT/?uri=CELEX:32013R1301&from=LT>

² Išskirtiniais ir itin pateisinamais atvejais projektas gali būti pratęsiamas iki 1 metų

UIA iniciatyva – tai Europos Sąjungos priemonė, kurią netiesiogiai valdo Europos Komisijos (EK) regioninės ir miestų politikos generalinis direktoratas. Inicatyvai įgyvendinti Komisija įgaliotuoju subjektu (JS) paskyrė Aukštutinės Prancūzijos regioną³. Inicatyvai valdyti buvo įsteigtas nuolatinis sekretoriatas (NS)⁴.

Remdamasis suteiktais įgaliojimais, įgaliotasis subjektas rengia trečiąjį kvietimą teikti paraiškas ir kviečia reikalavimus atitinkančias valdžios institucijas teikti projektų pasiūlymus. Šio kvietimo teikti paraiškas numatytas indikatyvusis biudžetas yra 80–100 milijonų eurų.

Šiame dokumente apibrėžiami trečiojo kvietimo teikti paraiškas reikalavimai ir procesas. Jį reikia skaityti kartu su UIA rekomendacijomis ir paraiškos formos gairėmis, skelbiamomis UIA svetainėje ir atnaujinamomis vykdant trečiąjį kvietimą teikti paraiškas.

2. Tinkamos valdžios institucijos – kas gali teikti paraiškas

UIA 2 straipsnyje nurodoma, kad finansavimą UIA projektams gali gauti šios valdžios institucijos:

- bet kuri vietos administracinio vieneto, kuris pagal urbanizacijos laipsnį priskiriamas didmiesčio, miesto arba priemiesčio kategorijai ir kuriame gyvena mažiausiai 50 000 žmonių, miesto valdžios institucija;
- visos valdžios institucijų, dirbančių vietos administraciniuose vienetuose, kurie pagal urbanizacijos laipsnį priskiriami didmiesčio, miesto arba priemiesčio kategorijai ir kuriuose gyvena mažiausiai 50 000 žmonių, asociacijos ir grupės, įskaitant tarpvalstybines asociacijas arba grupes, skirtingų regionų ir (arba) valstybių narių asociacijas arba grupes.

Paraiškos formas, susijusias su šiuo UIA kvietimu teikti paraiškas, gali teikti tik pirmiau nurodytos miestų valdžios institucijos, kaip apibrėžta Deleguotojo akto 2 straipsnyje.

---

³ Buvęs Šiaurės Pa de Kalė regionas

⁴ Informaciją apie nuolatinį sekretoriatą ir jo kontaktinius duomenis galite rasti šiuo adresu: <http://www.uia-initiative.eu/en/about-us/meet-team>

Vietos administraciniai vienetai ir klasifikacija pagal urbanizacijos lygį⁵, taip pat duomenys apie gyventojų skaičių yra paremti informacija, kurią Eurostatas pateikė **atitikties lentelėse LAU2-NUTS2010, EU28 (2012)**⁶. Šią lentelę naudos UIA PS kaip pamatinį informacinį dokumentą, atlikdamas tinkamumo patikrą. Paraiškų teikėjai raginami remtis atitikties lentele, kad galėtų patikrinti savo tinkamumą ir pateikti informaciją apie vietos administracinius vienetus, įtrauktus į jų administracines ribas, ir su gyventojų skaičiumi susijusius duomenis.

Tollesniuose skyriuose pateikiama papildoma išsami informacija apie miestų valdžios institucijų tinkamumo kriterijus.

2.1 Pagal pirmąją kategoriją tinkami paraiškų teikėjai yra:

- Savivaldybės / miestų tarybos, kurių administracinės ribos sutampa su atskiru vietos administraciniu vienetu (angl. Local administrative unit, LAU). Šiuo atveju LAU pagal urbanizacijos laipsnį priskiriamas didmiesčio, miesto arba priemiesčio kategorijai (Atitikties lentelės 1 ir (arba) 2 kodas – urbanizacijos laipsnio stulpelis) ir turi ne mažiau kaip 50 000 gyventojų.
- Savivaldybės / miestų tarybos, kurių administracinės ribos apima įvairius vietos administracinius vienetus. Taip yra Portugalijos, Jungtinės Karalystės, Airijos, Graikijos, Maltos ir Latvijos savivaldybių / miesto tarybų atveju, kai Eurostato naudojama LAU apibrėžtis atitinka ne savivaldybes / miesto tarybas, o žemesnius savivaldybių vienetus (apylinkes) arba statistinius vienetus (rinkiminiuosius administracinius vienetus). Šiuo atveju savivaldybė / miesto taryba gali teikti paraišką tik tuo atveju, jei pagal urbanizacijos laipsnį ji turi iš viso daugiau nei 50 000 gyventojų ir dauguma (daugiau nei 50 proc.) gyventojų gyvena vietos administraciniuose vienetuose, kurie priskiriami didmiesčiams, miestams arba priemiesčiams (Atitikties lentelės 1 ir (arba) 2 kodas – urbanizacijos laipsnio stulpelis).
- Organizuotos aglomeracijos, kurias sudaro toliau išvardytus kriterijus atitinkančios miesto valdžios institucijų asociacijos / grupės:

---

⁵ Vietos administracinių vienetų ir urbanizacijos lygio apibrėžimai: <http://ec.europa.eu/eurostat/web/nuts/local-administrative-units> ; http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Glossary:Degree_of_urbanisation

⁶ Atitikties lentelę LAU2-NUTS2010, EU28 (2012) galite atsisiųsti iš šios svetainės: <http://ec.europa.eu/eurostat/web/nuts/local-administrative-units>

- Nacionalinėje teisėje oficialiai pripažintos kaip vietos valdžios institucijų lygmuo (skirtingas nei regioninis ir provincijų lygmuo), o savivaldybės / miestų tarybos yra įpareigosotos prisijungti prie aukštesnių nei savivaldybių organizacijų (todėl į šią kategoriją nėra įtraukiamos savanoriškais pagrindais, konkrečiam tikslui ir (arba) tam tikram laikui sudarytos asociacijos).
- Sudarytos tik iš savivaldybių / miesto tarybų (todėl į šią kategoriją nėra įtrauktos kitos tokios institucijos kaip universitetai, prekybos rūmai ir pan. apimančios asociacijos).
- Turinčios konkrečias kompetencijas, nurodytas nacionalinėje teisėje ir suteiktos savivaldybių, kurios veikia su UIA projektu susijusiose politikos srityse. Asociacijos raginamos tiksliai vadovautis nacionaline teisine sistema. Organizuotos aglomeracijos turėtų turėti išskirtines rengimo ir įgyvendinimo kompetencijas su UIA projektu susijusiose politikos srityse.
- Jos turėtų turėti konkrečią politinę (netiesioginis atstovavimas dalyvaujančioms savivaldybėms) ir administracinę (paskirtas personalas) struktūrą.

Atsižvelgiant į UIA iniciatyvą, organizuotų aglomeracijų pavyzdžiai yra šie:

- Prancūzijoje: Métropoles, Communautés Urbaines, Communautés d'Agglomération ir Communautés de Communes.
- Italijoje: Città Metropolitane ir Unione di Comuni
- Vokietijoje: Landkreise
- Ispanijoje: Mancomunidades ir Area Metropolitana Barcelona
- Jungtinėje Karalystėje: Jungtinės valdžios institucijos
- Portugalijoje: Comunidades Intermunicipais (CIMs)

Europos teritorinio bendradarbiavimo grupė (ETBG), kurios partnerystės sudaro tik miesto valdžios institucijos (kaip apibrėžta anksčiau), remiantis specifinėmis politikos formavimo ir pritaikymo kompetencijoms, susijusiomis su UIA kvietimu, laikoma organizuota aglomeracija, todėl gali dalyvauti UIA pakvietus teikti paraiškas kaip pagrindinės arba susijusios miesto valdžios institucijos. ETBG, kurių partnerystės taip pat sudaro kitos organizacijos (pvz., valstybės narės, regioninės valdžios institucijos, asociacijos, universitetai ir t. t.), nėra laikomos organizuotomis aglomeracijomis, todėl negali teikti paraiškos kaip pagrindinės arba susijusios miesto valdžios institucijos, bet jos gali prisidėti kaip pasiūlymo, kurį pateikė reikalavimus atitinkančios miesto valdžios institucijos, diegimo partneriai.

Atsižvelgiant į UIA iniciatyvą, organizuotos aglomeracijos yra laikomos atskiromis miesto valdžios institucijomis, kurios atstovauja visoms dalyvaujančioms savivaldybėms / miesto taryboms. Todėl organizuotos aglomeracijos pateiktame projekto pasiūlyme turi būti įvardintos kaip pagrindinė miesto valdžios institucija.

Siekdama patvirtinti organizuotų aglomeracijų tinkamumą, NS patikrins, ar bendras gyventų skaičius siekia bent 50 000 ir ar dauguma (daugiau nei 50 %) gyventojų gyvena LAU, kuris priklauso aglomeracijai, pagal urbanizacijos laipsnį klasifikuojamai kaip didmiestis, miestas arba priemiestis.

2.2 Pagal antrą kategoriją tinkami paraiškų teikėjai yra miesto valdžios institucijų asociacijos / grupės, neturinčios teisinio organizuotų aglomeracijų statuso.

Miesto valdžios institucijų (nacionalinių / regioninių miesto valdžios institucijų asociacijos, teritoriniai paktai, plėtros rajonai ir pan.), taip pat individualios miesto valdžios institucijos, neturinčios formalizuotų bendradarbiavimo sutarčių, bet norinčios kartu teikti paraiškas pagal UIA iniciatyvą, negali kreiptis kaip atskiros miesto valdžios institucijos.

Šios institucijos turėtų iš dalyvaujančių savivaldybių / miesto tarybų paskirti pagrindinę miesto valdžios instituciją (PMVI), o kitas įvardyti kaip asocijuotąsias miesto valdžios institucijas.

Kad galėtų teikti paraiškas, visos dalyvaujančios miesto valdžios institucijos (pagrindinės ir asocijuotosios) turi būti pripažintos vietos administraciniais vienetais ir pagal urbanizacijos laipsnį priskirtos didmiesčiams, miestams ar priemiesčiams. Jei miesto valdžios institucijos administracinės ribos apima daugiau nei vieną vietos administracinį vienetą, taikomos tos pačios šio skyriaus a.2 punkto urbanizacijos laipsnio apibrėžimo taisyklės.

Pateikiant paraiškos formą, pagrindinės ir asocijuotosios miesto valdžios institucijos santykis neturi būti formalizuotas. Jei pasiūlymui pritariama ir jis patvirtinamas, UIA NS pagrindinei miesto valdžios institucijai pateikia Partnerystės sutarties šabloną, kurį per pirmuosius įgyvendinimo etapo mėnesius turi pasirašyti visi dalyvaujantys partneriai (asocijuotosios miesto valdžios institucijos ir diegimo partneriai).

Išsamesnę informaciją apie pagrindinės ir asocijuotųjų miesto valdžios institucijų (ir diegimo partnerių) funkcijas ir atsakomybę pareiškėjai gali rasti šių nuostatų 5.1 dalyje ir UIA rekomendacijų 2.1 dalyje.

Ankstesnė patirtis parodė, kad kai asociacijos ar miestų grupės, kurios neturi organizuotos aglomeracijos statuso ir susideda iš daugiau kaip trijų miesto valdžios institucijų (pagrindinės ir asocijuotų miesto valdžios institucijų), kurios neturi teritorinio artumo, pateikia bendrus projektus, kyla pavojus prarasti nuoseklumą ir susidurti su sunkumais siekiant reikšmingų rezultatų. Todėl rekomenduojama, kad paraiškas norinčios teikti asociacijos ir / ar miesto valdžios institucijų grupės (neturinčios asocijuotų aglomeracijų statuso) būtų teritoriškai artimos ir būtų siekiama apriboti dalyvaujančių asocijuotųjų miesto valdžios institucijų skaičių.

2.3 Bendrieji tinkamumo reikalavimai miesto valdžios institucijoms

Be pirmiau minėtų principų, kurie taikomi kiekvienai konkrečiai paraiškas galinčių teikti miesto valdžios institucijų kategorijai, toliau nurodyti principai taikomi visoms pagal UIA iniciatyvą reikalavimus atitinkančioms miesto valdžios institucijoms:

- Visos miestų valdžios institucijos privalo būti iš ES valstybių narių.
- Paraiškos formas, susijusias su šiuo kvietimu teikti paraiškas, gali teikti tik anksčiau nurodytos valdžios institucijos. Diegimo partnerio pateikta paraiškos forma bus laikoma netinkama.
- Miesto valdžios institucijas (kaip nurodyta anksčiau) galima įtraukti į projekto pasiūlymą tik kaip pagrindines ir (arba) asocijuotąsias miesto valdžios institucijas. Diegimo partnerių kategorija paliekama tik institucijoms ir (arba) organizacijoms, kurios nėra laikomos miesto valdžios institucijomis pagal UIA iniciatyvos standartus.
- Miesto valdžios institucija arba asociacija ir (arba) grupė gali pateikti tik vieną projekto pasiūlymą, susijusį su kiekvienu kvietimu teikti paraiškas (net jeigu šie projekto pasiūlymai pateikiami pagal skirtingas temas tame pačiame kvietime teikti paraiškas). Taisyklė taip pat taikoma asocijuotosioms miesto valdžios institucijoms (savivaldybė gali būti įtraukta tik viename projekto pasiūlyme, nesvarbu, ar ji yra pagrindinė miesto valdžios institucija, ar asocijuotoji miesto valdžios institucija).

- Tos miesto valdžios institucijos, kurios jau gauna paramą pagal UIA iniciatyvos patvirtintą projektą ankstesniame kvietime teikti paraiškas, per visą iniciatyvos laikotarpį negali teikti naujos paraiškos formos dėl tos pačios srities projekto.

Agentūros ir bendrovės (pvz., energetikos / atliekų tvarkymo, ekonominės plėtros, turizmo skatinimo ir kitų sričių), kurios visiškai ar iš dalies priklauso savivaldybei / miesto tarybai, nėra laikomos vietos administraciniais vienetais, todėl negali būti pripažintos paraiškas galinčiomis teikti miesto valdžios institucijomis. Vis dėlto šios organizacijos gali būti įtrauktos į partnerystę kaip diegimo partnerės (daugiau informacijos apie diegimo partnerių funkcijas ir atsakomybę galite rasti šių nuostatų 5.1 dalyje ir UIA rekomendacijų 2.1 dalyje).

Kaip pirmiau nurodyta, UIA NS, tikrindamas atitiktį tinkamumo kriterijams, kaip pagrindinę priemonę naudos **Atitikmenų lentelės LAU2-NUTS2010, EU28 (2012) skaičiuoklę**. Todėl pareiškėjai raginami, prieš užpildant paraiškos formą, naudotis skaičiuokle ir patikrinti savo tinkamumą.

Nustačius spragų, neatitikimų ar iškilus abejonių dėl Eurostato skaičiuoklėje esančių duomenų interpretacijos, pareiškėjai raginami susisiekti su UIA NS, prieš pildant ir pateikiant paraiškos formą.

Atliekant tinkamumo patikrą ir kilus neaiškumų dėl kandidato tinkamumo įvertinimo, UIA NS susisieks su visais svarbiais partneriais, įskaitant Eurostatą, kad įvertintų galimybę teikti paraiškas.

3. Trečiojo kvietimo teikti paraiškas temų apžvalga

Komisija nusprendė temas, kurias miestų valdžios institucijos gali spręsti UIA iniciatyvos priemonėmis, glaudžiai susieti su ES miestų darbotvarke.

Be to, kiekvienas UIA kvietimo teikti paraiškas konkursas bus sutelktas į tam tikrą temų skaičių.

Atsiliepdami į trečiąjį kvietimą teikti paraiškas kandidatai gali teikti projektų pasiūlymus, susijusius su šiomis temomis:

- Prisitaikymas prie klimato pokyčių
- Oro kokybė
- Būstas

- Vietinės ekonomikos darbai ir įgūdžiai

Miesto valdžios institucijų, kurios kreipiasi pagal šį UIA kvietimą teikti paraiškas, prašoma pasirinkti tikrai vieną iš pasiūlytų temų. Kadangi norima sukurti integruotą metodą, siekiant veiksmingiau kovoti su iškilusiais sunkumais, paraiškos formoje pareiškėjai turi galimybę apibūdinti sąsajas ir išorinius veiksnius su kitomis temomis ir politikos sritimis.

Kaip jau minėta, Komisija pageidauja, kad pateiktuose projektuose būtų pristatomi kūrybiški, novatoriški ir ilgalaikiai sprendimai, galintys išspręsti įvairius nurodytus iššūkius. Kadangi UIA tuo pačiu bus ir naujų idėjų laboratorija, Komisija siekia paskatinti originalius eksperimentus, kuriems būtų pasitelkiama įvairių sričių patirtis. Dėl to Komisija vengia pernelyg konkrečiai nurodyti, kokių projektų paraiškų ji tikisi.

Atsižvelgiant į ERDF tematinius uždavinius ir investicinius prioritetus, bendras projektas privalo būti susijęs su šiais tematiniais uždaviniais ir ERPF investicijų prioritetais. Tačiau bus galima remti UIA projektus, kuriais skatinama įgyvendinti tematinius tikslus (nuo aštuntojo iki dešimtojo tikslo), t. y. į socialinę sritį labiau orientuotus tikslus, jeigu:

- bendro projekto sukurtos žinios gali veiksmingai prisidėti prie tematinių uždavinių ir ERPF investicinių prioritetų ir
- projektas nėra pernelyg sutelktas į paprastai Europos socialinio fondo (ESF) sričiai priklausančią veiklą.

Nepamirškite, kad atrenkant ir vertinant projektų pasiūlymus papildomumas ir sąveikos su kitomis Europos Sąjungos finansavimo programomis ir politikos sritimis, taip pat su remiamais projektais, yra labai svarbūs.

UIA iniciatyvos atrankos komitetas, sprenddamas dėl projektų rėmimo, sieks išvengti dubliavimosi.

Tolesnėse dalyse pateikiamas išsamus trečiojo UIA kvietimo teikti paraiškas 4 temų aprašymas.

3.1 PRISITAIKYMAS PRIE KLIMATO POKYČIŲ

Bendrasis temų apibrėžimas ir kontekstas

Didmiesčiai yra naujovių ir augimo centrai, taip pat Europos ekonomikos vystymosi variklis. Juose gyvena apie 75 % gyventojų ir sunaudojama apie 80 % Europoje išgautos energijos, be to, tikimasi didėjimo tendencijos. Tačiau didmiesčiai yra pagrindinis klimato kaitos veiksnys, dėl kurio išmetama daug šiltnamio efektą sukeliančių dujų (pvz., energijos gavyba, transporto priemonės, pramonė ir biomasės naudojimas). Kartu didmiesčiai ir miestai dėl klimato kaitos poveikio itin pažeidžiami: karštis, potvyniai, vandens trūkumas ir sausros gali turėti įtakos miesto gyventojų sveikatai, infrastruktūrai, vietos ekonomikai ir gyvenimo kokybei. Per pastaruosius tris dešimtmečius Europoje 60 % padaugėjo ekstremalių atmosferos sąlygų sukeltų įvykių. Veiksmingi klimatui palankūs veiksmai ne tik užtikrina atsparumą klimato poveikiui, bet ir yra itin naudingi gerinant gyvenimo kokybę miestuose ir visuomenės sveikatą, taupant sąnaudas ir kuriant darbo vietas.

Reikšmingumas ir miesto valdžios institucijų vaidmuo

Gebėjimas pasiruošti ir reaguoti į klimato poveikį vietos lygmeniu itin svarbus. Miesto valdžios institucijos atlieka katalizatoriaus vaidmenį, sutelkdamos dalyvius, priklausančius jų jurisdikcijai, siekdamos kartu plėtoti teritorijų plėtros politiką ir strategijas, taip pat nedidelėse ir atokiose teritorijose (pvz., salose esančiuose miestuose arba pačiuose atokiausiuose regionuose). Miesto valdžios institucijos turėtų imtis lyderio vaidmens kurdamos politiką, atitinkančią piliečių poreikius, ir siekdamos pritraukti investicijų ekonomikos plėtrai.

Neigiamas poveikis klimato kaitai dažnai yra žmogaus veiklos rezultatas, pvz., apgyvendinimas didelės rizikos vietovėse, netinkamas planavimas ar pastatų projektavimas. Pavyzdžiui, dirvožemio sluoksnio gyvenamiesiems pastatams, keliams ir automobilių stovėjimo aikštelėms dangą (dirvožemio sandarinimas) padidina energijos sugertį iš saulės ir lemia aukštesnę miesto temperatūrą (vadinamąjį miesto karščio salos efektą). Kartu mažėja natūralus drežas, kuris, ypač per smarkias liūtis, gali sukelti potvynius mieste.

Pasitelkus tinkamą ir atsparų miesto planą, klimato kaitos poveikį galima sumažinti, pavyzdžiui, naudojant ekologinę infrastruktūrą, tokią kaip miškai, parkai, pelkės, apželdintos sienos ir stogai. Be to, tokie metodai duoda didelę keleriopą naudą, įskaitant kokybiškesnį orą, paramą biologinei įvairovei ir geresnę gyvenimo kokybę, taip pat užimtumo galimybes.

Europos Sąjunga miestus, prisidedančius prie šios veiklos, remia keliomis programomis. ES prisitaikymo prie klimato kaitos strategijoje (2013 m.) pateikiama programa ir mechanizmai, kuriais siekiama pagerinti visų dalyvių pasirengimą susidoroti su klimato kaitos poveikiu šiuo metu ir ateityje. Miesto lygmeniu strategijoje skatinama stiprinti vietos valdžios institucijų gebėjimą prisitaikyti prie neišvengiamo klimato kaitos poveikio. Merų pakte dėl klimato ir energetikos pateikta

programa, padedanti kurti tvaresnius ir atsparesnius miestus. Tai lemia svarbus vaidmuo, kurį didmiesčiai ir miestai vaidina įgyvendindami Paryžiaus susitarimą dėl klimato kaitos, siekdami anglies dioksido kiekio mažinimo ir klimato kaitai atsparaus vystymosi.

Yra daug puikių didmiesčių, įgyvendinančių ambicingus klimatui palankius veiksmus visoje Europoje, pavyzdžių. [Mery pakte](#) pateikiami surinkti praktinių tyrimų ir geriausios praktikos pavyzdžiai, kaip didmiesčiai ir savivaldybės pritaiko klimato pokyčių mažinimo ir prisitaikymo priemones.

Raginimai miesto valdžios institucijoms

Miesto valdžios institucijoms svarbiausia nustatyti prisitaikymo sprendimus, kurie sujungtų darnios plėtros kelius su teisingais ir etiškais rezultatais.

Miesto valdžios institucijos turėtų parengti tinkamus prisitaikymo būdus, atsižvelgdamos į reikalingos apsaugos pobūdį, laiką, tipą ir lygmenį: imantis veiksmų daugiau dėmesio turėtų būti skiriama prisitaikymui, kad būtų įvertintas didėjantis supratimas apie veiksnius, paveikiančius sprendimus, taip pat tai, ar (ir kaip) sprendimai įgyvendinami. Turėtų būti apsvarstyti instituciniai, ekonominiai ir socialiniai barjerai, susiję su prisitaikymo priemonių (atsparumo pokyčiams arba socialinio pripažinimo) įgyvendinimu. Miestų planavimas siekiant pagerinti miestų valdymą turėtų padėti sumažinti nelygybę ir skurdą, taip pat skatinti tinkamos klimato ir žemės naudojimo politikos plėtrą.

Vengiant pernelyg konkrečiai nurodyti, kokio tipo projektų tikimasi, kviečiame miestus apsvarstyti toliau pateiktas temas ir klausimus.

- Naujoviški ir integruoti klimato grėsmių ir pažeidžiamumo vertinimai, potvynių / karščio rizikos valdymo planai, miestų gebėjimų stiprinimas ir keitimasis informacija regioniniu arba nacionaliniu mastu
- Projektai, skirti naujiems ir integruotiems gamtinio vandens valdymo (potvynių valdymo ir vandens sulaikymo) sprendimams ir žaliųjų bei mėlynųjų infrastruktūrų (miškų, parkų, pelkių, apželdintų sienų / stogų, salpų) plėtrai
- Klimatui atsparios miesto infrastruktūros skatinimas: vandens sulaikymo, miesto drenažo, kanalizacijos sistemų, pastatų standartų gerinimas
- Gerų valdymo struktūrų ir požiūrių, skatinančių atsparumą „iš apačios į viršų“ ir stiprinančių gebėjimus kaimynystės ir bendruomenės lygiu, rėmimo projektai. Dėmesys didesniai koordinavimui tiek vertikaliam (esant daugiapakopiam valdymui), tiek horizontaliam (esant daugelio suinteresuotųjų šalių valdymui); regioniniam koordinavimui tarp vietos valdžios institucijų, siekiant spręsti stambaus masto ar tarpvalstybinius klimato pavojus

- Piliečių įsitraukimas / dalyvavimas miestų prisitaikymo projektuose; socialinio sąmoningumo didinimas su klimatu susijusių pavojų klausimais; finansavimo mechanizmų, leidžiančių išnaudoti investicijas, kurios nepriskiriamos rizikingoms, kūrimas

3.2 ORO KOKYBĖ

Bendrasis temų apibrėžimas ir kontekstas

Nepaisant žymios pažangos pastaraisiais dešimtmečiais, aplinkos oro tarša išlieka pagrindine aplinkos sukelta mirties priežastimi ES, vis dar kasmet ES lemiančia iki 400 000 priešlaikinių mirčių dėl itin didelio smulkiųjų dalelių, azoto dioksido kiekio ir ozono. Oro tarša taip pat nuolat daro žalingą poveikį ekosistemoms, nes daugiau nei pusė ES teritorijos neapsaugota nuo perteklinių azoto nuosėdų (eutrofikacijos) ir ozono koncentracijos. Dėl to mažėja biologinė įvairovė, pasėlių derlius ir patiriama kita materialinė žala.

ES aplinkos politika orientuota į švaraus oro politikos programos, stiprinančios nacionalinę, regioninę ir vietinę politiką tais oro kokybės problemos aspektais, kurių valstybės narės negali vienos veiksmingai ar efektyviai valdyti, kūrimą ir įgyvendinimą. ES politika taip pat siekiama įgyvendinti tarptautinius Sąjungos įsipareigojimus oro taršos srityje, įtraukiant aplinkos apsaugos reikalavimus į, pavyzdžiui, pramonės, energetikos, transporto ir žemės ūkio sektorius.

Kiekiai, perteikiantys aplinkos oro taršos reikšmingumą ir aplinkybes, nurodyti

http://ec.europa.eu/environment/air/cleaner_air/index.html

Partnerystė dėl oro kokybės ES miestų darbotvarkėje siekiama pagerinti didmiesčiuose oro kokybę ir sveikiesiems miestams suteikti pirmenybę vietinėse, nacionalinėse ir ES darbotvarkėse⁷

Reikšmingumas ir miesto valdžios institucijų vaidmuo

Miesto valdžios institucijos geriausiai gali įgyvendinti priemones, nes žino vietos padėtį ir kontroliuoja įvairias priemones, tokias kaip miesto planavimas, infrastruktūros / eismo valdymas, gyvenamųjų pastatų statybos leidimai, automobilių stovėjimo aikštelių politika ir t. t., tai suteikia galimybę valdyti ir skatinti novatoriškus sprendimus. Jos paprastai kontroliuos vietos biudžetą ir samdys darbuotojus, kurie turės viską įgyvendinti ir imtis arba taikyti priemones susidarius smogui ar vykdant ilgalaikius oro kokybės planus.

---

⁷ <https://ec.europa.eu/futurium/en/air-quality>

Daugelyje valstybių narių miesto valdžios institucijos atsakingos arba už oficialių oro kokybės planų parengimą, įgyvendinimą ir vertinimą pagal 2008/50/EB direktyvą, arba už miesto oro kokybės planus, susijusius su oficialiais regioniniais oro kokybės planais pagal 2008/50/EB direktyvą. Net jei yra oficialių regiono oro kokybės planų, miestai dažnai atlieka pagrindinį vaidmenį, nes jie dažniausiai būna didelis ekonominis regiono centras, kuriame susitelkę gyventojai, eismas ir pramonė. Faktas, kad daugelyje daugumos šalių miestų PM ir NO₂ kiekis toliau viršijamas, nepaisant dėl oro kokybės planuose numatytų veiksmų, rodo, kad būtini novatoriški sprendimai ir požiūrio patobulinimai – būtų palankiai vertinamos geresnės įžvalgos, kur ir kada gali kilti oro taršos problemų ir kaip novatoriškos priemonės galėtų prisidėti prie sprendimų.

Raginimai miesto valdžios institucijoms

Pabrėžtina, kad sveiką gyvenseną ir miesto oro kokybę galima gerinti mažinant atitinkamus oro teršalų arba jų pirmtakų išmetimo šaltinius. Miesto oro kokybei įtakos turi ne tik miesto šaltiniai (t. y. eismas, namų šildymas, pramonė), bet ir šaltiniai už miesto ribų. Šio vadinamojo foninio oro kokybę sudaro / lemia užmiesčio taršos šaltinių, tokių kaip žemės ūkis, (vidaus vandenų) laivyba, natūralūs šaltiniai ir išmetami teršalai atokiose (miesto) vietovėse, emisijos. Norint nuspręsti, kurie miesto šaltiniai galėtų būti geriausiai (ekonomiškai) sumažinti, reikia tinkamų duomenų apie foninius šaltinius (kurie apibrėžia foninę koncentraciją ir tai, kiek pats miestas prisideda prie oro kokybės). Be to, oro tarša miesto aplinkoje nėra vienoda. Bet kurioje miesto aplinkoje yra židinių, kurie gali būti susiję su įvairiais šaltiniais. Didelės raiškos modelių kūrimas galėtų padėti nustatyti šiuos židinius ir leisti imtis kur kas tikslesnių ir ekonomiškesnių priemonių, kurios tinkamiausios tai mikroaplinkai.

Nustatant novatoriškus sprendimus, miesto valdžios institucijos skatinamos atkreipti dėmesį ir mokytis iš patirties, kaip aprašyta Europos aplinkos agentūros ataskaitoje⁸ apie oro kokybės įgyvendinimą 12 miestų, ir iš projektų, parengtų pagal LIFE programą⁹.

Vengiant pernelyg konkrečiai nurodyti, kokio tipo projektų tikimasi, kviečiame miestus apsvarstyti toliau pateiktas temas ir klausimus.

- Kurti ir išbandyti priemones, siekiant nustatyti geresnį oro taršos šaltinių inventorių ir didelės raiškos modelių kūrimo priemones, kad būtų aptikti miesto oro taršos židiniai
- Skatinti mažą teršalų kiekį arba visai jų neišmetančio transporto rūšis, tokias kaip važiavimas naudojant švaresnius degalus, geresnis susisiekimas viešuoju transportu, įvairių transporto

---

⁸ <https://www.eea.europa.eu/publications/air-implementation-pilot-2013>

⁹ <http://ec.europa.eu/environment/life/publications/lifepublications/lifefocus/documents/airquality.pdf>

rūšių priemonės, naujoviškos transporto rūšys, pvz., elektroniniai dviračiai, krovininiai dviračiai arba automobilių dalinimosi tinklas

- Sveikų viešųjų erdvių, skatinančių važinėti dviračiu ir vaikščioti, projektavimas
- Mokslinės piliečių iniciatyvos (oro kokybės matavimas mažais, tačiau gana tiksliais matavimo prietaisais, siekiant sukurti didelę miesto oro kokybės duomenų bazę, nustatyti vietinius židinius)
- Elgesio pokyčiai ir visuomenės dalyvavimo projektai (pvz., „Smarter Labs“)
- Gamtinėmis priemonėmis pagrįsti sprendimai didmiesčiuose (pvz., medžiai ir augalai, skirti oro kokybei, bet pagrįsti oro kokybės pagerėjimo įrodymais)
- Novatoriški vietiniai ir regioniniai finansavimo mechanizmai (mokesčiai, VPP...), toliau skatinantys piliečius (mobilumas ir gyvenamieji pastatai) ir pramonės šakas diegti sprendimus, padedančius mažinti teršalų išmetimą
- Novatoriški metodai, kuriais siekiama šalinti politikos kliūtis, kad suaktyvėtų inovacijomis pagrįstų sprendimų / technologijų diegimas, gerinantis oro kokybę

3.3 GYVENAMIEJI PASTATAI

Bendrasis temų apibrėžimas ir kontekstas

Gyvenamieji pastatai yra pagrindinė miestų ekonominio augimo ir jų piliečių gerovės infrastruktūra. Tačiau daugelio Europos šalių nuolatinė problema yra geros kokybės tinkamų gyvenamųjų pastatų stoka. Per pastarąjį dešimtmetį suprastėjęs prieinamumas, benamystė, socialinė ir būsto poliarizacija bei naujos būsto netekties formos tapo vis opesniu viešosios politikos klausimu.

Keletas ES lygmens politikos sričių turi didelę įtaką būsto klausimais ir teikia paramą šiai sričiai (pvz., ES socialinės politikos darbotvarkė, energetika, pramonės ir aplinkos politika, regioninė ir miestų politika, bendra rinka, valstybinė pagalba). Tačiau tai labiau nacionalinių vyriausybių, kuriančių savą būsto politiką, sritis. Dauguma susiduria su panašiais iššūkiais: kaip atnaujinti būstus, kaip planuoti ir skatinti [tvarią plėtrą](#), kaip kovoti su miestų padriku išsiplėtimu, kaip padėti jaunimui ir socialiai remtinoms grupėms apsirūpinti būstu ir kaip skatinti namų savininkus efektyviai vartoti energiją.

2015 m. 11,3 % ES 28 narių valstybių gyventojų gyveno namų ūkiuose, kurie daugiau nei 40 % savo [disponuojamų pajamų](#) išleido būstui¹⁰. Beveik 11 % ES gyventojų susiduria su situacija, kai jų namų ūkiai nepritaikyti tinkamai apšildyti namų už prieinamą kainą. Apskaičiuota, kad 2012 m. tokia

---

¹⁰ Eurostat

padėtis Europoje paveikė maždaug 54 mln. žmonių. Problemos mastas susijęs su didėjančiomis energijos kainomis, mažomis pajamomis ir energetiniu požiūriu prastais namais, o tai ypač aktualu Vidurio Rytų ir Pietų Europoje.¹¹ 2009–2012 m. naujų socialinių būstų statyba sumažėjo, bet namų ūkių skaičius laukiančiųjų sąraše didėja: Belgijoje nuo 140 000 iki 186 000, Prancūzijoje nuo 1,2 iki 1,7 mln., Italijoje nuo 600 000 iki 650 000. Be to, ES didėja benamių skaičius.¹²

Reikšmingumas ir miesto valdžios institucijų vaidmuo

Būsto politika prieš pasaulinę finansų krizę pastatė miestus ir vietos valdžios institucijas į sudėtingą padėtį. Jų finansavimas ir atsakomybė už būsto suteikimą sistemingai mažėjo nuo 1980-ųjų. Dėl pastarojo meto būsto politikos pokyčių tarptautiniu mastu (žr. JTEEK, 2015 m.), kai atsakomybė už būstą buvo perduota iš centrinės valdžios į vietos valdžios institucijas, miestai vėl dažniau pradėjo prašyti finansuoti, tvarkyti ir paskirstyti nekilnojamąjį turtą. Šis pakeitimas suteikia miestams galimybę kurti novatoriškus būsto sprendimus, atitinkančius pokrizinės būsto rinkos realijas.

Todėl miestai atlieka svarbų vaidmenį aprūpinant būstu ir atnaujinant, kai kūrybingai dirbama su visų tipų būsto paslaugų teikėjais: privačiais, visuomeniniais ir bendruomeniniais (patirtis rodo, kad priklausomybė nuo vieno sektoriaus dėl būsto suteikimo turėjo ribotų rezultatų), taip pat skatinant tvarų žemės naudojimą.

Vienas pagrindinių iššūkių, kuriuos miestai raginami spręsti po ekonomikos ir finansų krizės – galimybė gauti įperkamą būstą. Apskritai miestuose trūksta įperkamų ir socialinių būstų visose valdymo srityse, nors kai kurie miestai kenčia dėl tuščių būstų ir nykstančių išteklių. Toliau pateikiami pažeidžiamų miesto sričių pavyzdžiai.

- Metropolitinės zonos su šildomų būstų rinkomis, kuriose didėja būsto paklausa, kur būsto kainos yra išpūstos, o būsto įperkamumas labai sumažėjo įvairioms pajamų grupėms (nuo turinčių mažas pajamas iki turinčių vidutines ir vidutiniškai aukštas pajamas) ir jų kintantiems poreikiams.
- Kaimynystės, kuriose gyventojai negali sau leisti investuoti ir (arba) padengti komunalinių išlaidų.
- Mažėjantys miestai ir vietovės su maža būsto paklausa (t. y. vietovės, kuriose yra daugiau laisvų vietų ir tuščių būstų).

Kitas iššūkis, kurį reikia spręsti, yra pažeidžiamos visuomenės grupės, kurioms ypač sunku gauti socialinį ir prieinamą būstą, pvz., pagyvenę žmonės, vieniši tėvai, neįgalūs asmenys, benamiai,

---

¹¹ Energijos trūkumas gali turėti poveikio maždaug 11 % ES gyventojų, <https://ec.europa.eu/energy/en/news/energy-poverty-may-affect-nearly-11-eu-population>

¹² FEANTSA, „The Second Overview of Housing Exclusion in Europe 2017“ (2017 m. antroji namų netekimo Europoje apžvalga) <http://www.feantsa.org/en/report/2017/03/21/the-second-overview-of-housing-exclusion-in-europe-2017>

ilgalaikiai bedarbiai, jaunuoliai iš institucinės globos įstaigų, romai, migrantai ir t. t. Būtent šiose srityse veiksmai turėtų būti susieti su atitinkamomis paramos priemonėmis (švietimas, sveikata, socialiniai reikalai, įdarbinimas, saugumas, integracija ir t. t.).

Raginiai miesto valdžios institucijoms

Vengiant pernelyg konkrečiai nurodyti, kokio tipo projektų tikimasi, kviečiame miestus apsvarstyti toliau pateiktas temas ir klausimus.

Atsižvelgiant į apgyvendinimo iššūkius, kuriuos patiria miestai, svarbu atkurti atsakingas būsto statymo ir naudojimo sistemas, kad būtų sprendžiamos miestų augimo ir mažėjimo bei apleistų miesto apylinkių problemos. Atsakingos būsto sistemos turėtų:

1. Teikti ekonominę naudą, pavyzdžiui,
  - didinti būsto įperkamumą,
  - didinti energijos vartojimo efektyvumą, mažinti CO₂ išmetimą,
  - skatinti efektyvų ir tvarų žemės sklypų naudojimą ir užkirsti kelią padrikai miestų plėtrai,
  - vietines darbo vietas,
  - novatoriškas finansavimo sistemas, pagrįstas viešojo ir privačiojo sektorių partneryste.
2. Riboti švaistymą, pasitelkdamos
  - efektyvų išteklių naudojimą,
  - būstų perdirbimą,
  - apleistų teritorijų atkūrimą,
  - būstų atnaujinimą.
3. Skatinti sprendimus, orientuotus į žmones, pavyzdžiui,
  - geresnę prieigą prie įperkamo, kokybiško būsto ir socialinio būsto,
  - būsto sprendimai, atitinkantys gyvenimo būdą,
  - atsižvelgimas į demografines ir socialines tendencijas,
  - bendradarbiavimo būstas,
  - integracija, socialinės ir fizinės atskirties tarp skirtingų visuomenės grupių mažinimas,
  - nenumatyto gentrifikacijos poveikio prevencija (pvz., išskeldinimas),
  - specifiniai pažeidžiamų grupių poreikiai.

Miestų intervencijos būsto sistemose skatinami būsto produktai ir sukurta aplinka, kuri yra estetiška ir kuo geriau išnaudojama kiekvieno žmogaus, kad ir koks būtų jo amžius, lytis, tautybė ar etninė kilmė.

Bendrieji principai

- Įvertinti konkrečius vietinius poreikius ir atitinkamai reaguoti.
- Užtikrinti integruotą požiūrį, kad veiksmai būtų susieti su kitomis atitinkamomis priemonėmis ir kad būtų pasiekti geresni bendrieji rezultatai.
- Veiksmai neturėtų turėti jokių diskriminacinių ir atskirties padarinių.
- Aktyviai apriboti suvokiamą konkurenciją dėl rinkos dalies tarp skirtingo tipo būsto teikėjų (pvz., privačiųjų ir viešųjų), kad būtų skatinama socialiai mišrių ir valdymo prasme mišrių būstų statyba ir naudojimas.
- Reikėtų užtikrinti, kad veiksmai būtų tvarūs ilgiau nei projekto laikotarpis.
- Į veiksmus, skirtus pažeidžiamoms grupėms, įtraukti bendruomenę, kad prisidėtų prie veiklos rengimo, kūrimo (ir, jei reikia, jos įgyvendinimo).

3.4 VIETINĖS EKONOMIKOS DARBAI IR ĮGŪDŽIAI

Bendrasis temų apibrėžimas ir kontekstas

Darbo vietų kūrimas yra vienas svarbiausių ES prioritetų. Nėra ko stebėtis pagalvojus, kad nors nedarbo lygis pastaruoju metu sumažėjo, 2017 m. gegužės mėn. 19 092 mln. vyrų ir moterų buvo bedarbiai, nors daugelis iš jų priklausė amžiaus grupėms, kurios paprastai turėtų būti produktyviausios ir labiausiai įsitraukusios į sveiką ir klestinčią visuomenę.

Dokumente „Nauja Europos įgūdžių kūrimo darbotvarkė“ (2016 m.) pakartotinai pabrėžiama, kad ypač svarbu kurti naujas darbo vietas ir gerinti Europos darbo jėgos įgūdžius. Kartu pasitelkiant dokumentą „Europos socialinių teisių ramstis“ (2017 m.) siekiama sukurti teisingesnes darbo sąlygas ir sustiprinti socialinę dimensiją su užimtumu susijusiose politikos srityse.

ES miestų darbotvarkės partnerysčių, apibrėžiamų dokumente „Darbams ir įgūdžiams vietinėje ekonomikoje“, tikslas – prisidėti prie vietinės ekonomikos, didinant darbo jėgos gebėjimus ir įgūdžius ir sudarant palankias prielaidas verslo plėtrai bei darbo vietų kūrimui, remiantis išskirtiniais vietiniais ypatumais.

Reikšmingumas ir miesto valdžios institucijų vaidmuo

Kadangi ES laipsniškai išsivaduoja iš ekonominės krizės, reikėtų prisiminti, kad daugiau nei du trečdaliai ES darbo jėgos gyvena miestuose ir kad miestų aglomeracijos Europoje yra pagrindiniai veiksniai, skatinantys inovacijų, konkurencingumo ir ekonomikos augimą. Todėl miestai atlieka

pagrindinį vaidmenį formuojant ir remiant tinkamas sąlygas novatoriškoms investicijoms, kurios piliečiams suteikia daugiau geresnių darbo vietų.

Dar kartą pabrėžiama, kad laukiamų projektų rūšys nėra išsamiai apibrėžtos, bet projektas, kuris jau patvirtintas 1-ajame UIA kvietime, ir URBACT ataskaita „Daugiau darbo vietų: geresni miestai“, gali būti naudojami kaip įkvėpimas, nes juose pateikiami kai kurie veiksmai, kurių galėtų imtis miesto valdžios institucijos, skatindamos augimą ir darbo vietų kūrimą.

Raginimai miesto valdžios institucijoms

Per daug griežtai nenurodant, kokių tipų projektų laukiama, miestai kviečiami apsvarstyti prioritetines temas, nurodytas ES miestų darbotvarkės partnerystės dėl „Darbų ir įgūdžių vietinėje ekonomikoje“ [orientaciniame dokumente](#)¹³, taip pat toliau nurodytas temas ir problemas.

- Vietinių tiekimo grandinių stiprinimas, siekiant padėti vietinei ekonomikai pasinaudoti vietine rinka, ir aktyvus vaidmuo kuriant vietinių įmonių, jų suinteresuotųjų šalių ryšius, taip pat tiek vietines, tiek didesnio masto rinkos galimybes.
- MVĮ parama, novatoriškų sprendimų pasiūlymai jų pagrindinėms problemoms spręsti ir jų tarpusavio ryšių su didesnėmis rinkomis stiprinimas.
- Geresnės verslumo kultūros vystymas, taip pat novatoriško verslo ir socialinių įmonių kūrimo skatinimas, remiant palankias vietines ekosistemas, net kai tai atliekama per „verslo inkubatorių“.
- Galimybė perkelti miestus į kitą ekonomiką, pagrįstą žiniomis, tvaria energetika, skaitmeninėmis platformomis ir labiau lokalizuotomis bei apykaitinėmis gamybos formomis.
- Mokslinių tyrimų ir plėtros vertinimas, sukomercinant mokslinių tyrimų ir plėtros rezultatus, bendradarbiaujant verslininkams ir mokslo bei mokslinių tyrimų bendruomenei.
- Aukštos kvalifikacijos darbuotojų, turinčių atitinkamų įgūdžių, siekimas, kad būtų skatinamas didesnis produktyvumas, kūrybiškumas ir naujovės.
- Įtraukiančios darbo rinkos užtikrinimas, suteikiant lygias galimybes visiems, įskaitant socialiai atskirtas ir pažeidžiamas grupes.

Be to, Komisija pripažįsta, kad miestai turi valdyti savo darbo rinkas, kad užtikrintų gerą paklausos (esamų darbo vietų) ir pasiūlos (žmonių, kurie nori jų) derėjimą ir taip kuo geriau pasinaudotų ekonomikos augimu. Būtina tobulinti įgūdžių lygį ir geriau suprasti darbo rinkos poreikius, nes

---

¹³ <https://ec.europa.eu/futurium/en/content/jobs-and-skills-local-economy-orientation-paper>

žmonėms reikia tinkamų įgūdžių, jei juos ketina ilgam laikui įdarbinti konkurencingas darbdavys. Dirbti su mokymo įstaigomis, kad jų mokymas atitiktų besikeičiančius darbo rinkos poreikius, skatinant įgūdžių paklausą, dirbant kartu su jais ir darbdaviais, siekiant užtikrinti, kad reikiami įgūdžiai būtų iš anksto žinomi, nes investicijų į naujus įgūdžius skatinimas taip pat galėtų būti elementas, kuris pasireiškia, kai didmiesčiai imasi veiksmų.

4. Finansavimo principas

Bendrųjų išlaidų principas

UIA iniciatyva laikosi „bendrųjų išlaidų“ principo. 80 % tinkamų finansuoti išlaidų bendrojo finansavimo principu padengia ERPF. Visi partneriai, gaunantys ERPF finansavimą, privalo užsitikrinti viešojo arba privataus sektoriaus paramą, kad surinktų visą biudžetą (mažiausiai 20 %) naudodamiesi savo arba kitų šaltinių ištekliais. Partnerių indėlis gali būti finansinis ir (arba) indėlis natūra. Svarbu pažymėti, kad nemokamas savanoriškas darbas remiantis UIA tinkamumo taisyklėmis nėra tinkamas teikiant paraiškas, o atlygį gaunantys darbuotojai turėtų būti laikomi finansiniu įnašu.

ERPF mokėjimai

UIA mokėjimo planas daugiausia pagrįstas išankstinio ERPF mokėjimo principu¹⁴, taip pat faktiškai patirtų nuostolių kompensavimo principu (įskaitant fiksuotas normas)¹⁵:

- Pirmasis išankstinis ERPF mokėjimas, kurį sudaro 50 % ERPF finansavimo, suteikiamas (pagrindinei) miesto valdžios institucijai per 90 dienų nuo Subsidijavimo sutarties (ir, jei reikia, Partnerystės susitarimo) pasirašymo datos. Pirmasis išankstinis mokėjimas taip pat apima vienkartinę pasirengimo išlaidoms padengti skirtą sumą (ne daugiau kaip 16 000 eurų iš ERPF).
- Antrasis išankstinis ERPF mokėjimas, kurį sudaro 30 % ERPF finansavimo, suteikiamas (pagrindinei) miesto valdžios institucijai po tarpinės pažangos ataskaitos ir projekto išlaidų, patikrintų pirmojo lygmens valdytojo, pateikimo ir patvirtinimo. Nurodytos išlaidos turi siekti ne mažiau kaip 70 proc. pirmojo išankstinio įnašo sumos (tai atitiktų 35 proc. viso projekto biudžeto).

---

¹⁴ Kaip nurodyta įgaliojimo susitarime, kurį pasirašė Europos Komisija ir Aukštutinės Prancūzijos regionas (ankstesnis Šiaurės Pa de Kalė regionas) 2015 m.

¹⁵ Ten pat

- Trečiasis ERSF mokėjimas, kurį sudaro ne daugiau nei 20 % ERPF finansavimo (atėmus vienkartinę sumą, skirtą projektui užbaigti ir žinioms perduoti), suteikiamas (pagrindinei) miesto valdžios institucijai, pateikus ir patvirtinus galutinę pažangos ataskaitą. Šioje ataskaitoje, kurią reikia pateikti ne vėliau kaip per 3 mėnesius po projekto pabaigos datos, pateikiamos pirmojo lygmens valdytojo patvirtintos galutinės projekto išlaidos. Svarbu pažymėti, kad trečiasis mokėjimas nebėra pagrįstas išankstinio mokėjimo principu, o patirtų ir sumokėtų išlaidų kompensavimo principu. Tai reiškia, kad projekto partneriai paskutiniu projekto įgyvendinimo etapu turi iš anksto finansuoti savo patiriamas išlaidas.
- Galutinis mokėjimas suteikiamas (pagrindinei) miesto valdžios institucijai po galutinės kokybės ataskaitos (pateikiamos ne vėliau nei per metus po projekto pabaigos datos) patvirtinimo. Didžiausia galima šios išmokos suma yra 12 000 eurų iš ERPF, ir ši suma skirta padengti projekto užbaigimo etapo ir žinių perdavimo išlaidas.

5. Projekto generavimas ir rengimas

5.1 Partnerystė įgyvendinant iniciatyvą *Urban Innovative Actions*

Paraiškos formas, susijusias su šiuo UIA kvietimu teikti paraiškas, gali teikti tik pirmiau nurodytos miestų valdžios institucijos, kaip apibrėžta UIA deleguotojo akto 2 straipsnyje.

Tačiau, atsižvelgiant į UIA iniciatyvą, miestų valdžios institucijos skatinamos užmegzti ilgalaikes vietines partnerystes ir glaudžiai bendradarbiauti su atitinkamais papildomais partneriais. Visi partneriai turi būti iš ES. UIA projekto partnerystę gali sudaryti (pagrindinė) miesto valdžios institucija, susijusios miesto valdžios institucijos ir tiekimo partneriai. Platesnė suinteresuotųjų šalių grupė nėra projekto partnerystės dalis, bet taip pat turėtų būti įtraukta į projektą.

- **Miesto valdžios institucija (arba pagrindinė miesto valdžios institucija, jei pasiūlymą teikia kelios miesto valdžios institucijos):** UIA iniciatyvos veikla grindžiama miesto valdžios institucija, atsakinga už bendrą viso projekto įgyvendinimą ir valdymą. (Pagrindinė) miesto valdžios institucija su įgaliojumu subjektu pasirašo subsidijų sutartį ir gauna ERPF lėšas, kurias turi paskirstyti kitiems partneriams (asocijuotosioms miesto valdžios institucijoms ir (arba) diegimo partneriams), atsižvelgdama į konkrečias jų funkcijas ir atsakomybę (ir susijusį biudžetą). Organizuotų aglomeracijų atveju institucija, įskaitant visas kitas miesto valdžios institucijas, įtrauktas į aglomeraciją, laikoma atskira miesto valdžios institucija ir įtraukiama kaip pagrindinė miesto valdžios institucija dalyvaujant UIA projekte.

- **Asocijuotosios miesto valdžios institucijos:** miesto valdžios institucijų (nacionalinių / regioninių miesto valdžios institucijų asociacijos, teritoriniai paktai ar asociacijos, plėtros rajonai ir pan.) asociacijos, neturinčios teisėto organizuotos aglomeracijos statuso, taip pat individualios miesto valdžios institucijos, neturinčios formalizuotų bendradarbiavimo sutarčių, bet norinčios kartu teikti paraiškas pagal UIA iniciatyvą, turi nurodyti paraiškos formoje vieną LAU kaip pagrindinę miesto valdžios instituciją, o kitas LAU – kaip asocijuotąsias miestų valdžios institucijas. Asocijuotosios miestų valdžios institucijos bus atsakingos už konkrečios veiklos įgyvendinimą ir susijusius rezultatus. Asocijuotosioms miestų valdžios institucijoms bus suteikta projekto biudžeto dalis ir jos pateiks ataskaitą apie išlaidas, patirtas atliekant veiklą. Išsami informacija apie asocijuotąsias miestų valdžios institucijas (įskaitant teisinį statusą, patirtį ir kompetencijas, kontaktinius asmenis ir t. t.) bus suteikta paraiškos formoje.
- **Diegimo partneriai:** institucijos, agentūros, organizacijos, privačiojo sektoriaus partneriai, asociacijos, kurios atliks svarbų vaidmenį įgyvendinant projektą. Miestų valdžios institucijos turėtų pasirinkti savo diegimo partnerius pagal skaidrumo ir vienodo požiūrio principus. Jie bus atsakingi už konkrečios veiklos vykdymą ir susijusių rezultatų ir išdavų įgyvendinimą. Būtina pabrėžti, kad projekte kaip diegimo partneriai gali dalyvauti tik juridiniais asmenimis įregistruotos organizacijos. Konsultavimo įmonės, kurių pagrindinė veikla yra Europos projektų vystymas ir valdymas, negali dalyvauti projekte kaip diegimo partneriai.
- Projektą kurti ir įgyvendinti turėtų platesnė **suinteresuotųjų šalių grupė**. Į šią grupę galėtų būti įtrauktos institucijos, agentūros, organizacijos ir asociacijos. Jos neatliks tiesioginio vaidmens (todėl jos neturi įgyvendinimui skirtą biudžetą), bet užtikrina sklandesnį ir efektyvesnį įgyvendinimą, be to, joms suteikiamos bendros projekto nuosavybės teisės.

Išsami informacija apie miestų valdžios institucijų (kai kuriais atvejais ir asocijuotų miestų valdžios institucijų) bei diegimo partnerių funkcijas ir atsakomybę pateikiama UIA rekomendacijų 2.1 dalyje.

5.2 Projekto veikla

Projektų pagal UIA veikla organizuojama pagal darbo paketus ir vieną ar keletą ERPF tematinių tikslų bei atitinkamų investavimo prioritetų, kaip nurodyta ESIF skirto Bendrųjų nuostatų reglamento 9 straipsnio pirmojoje pastraipoje¹⁶ ir ERPF reglamento 5 straipsnyje.

Šiuo tikslu turėtų būti naudojamos skirtingos darbo paketų (DP) rūšys, kurios išvardijamos toliau:

- DP rengimas;
- DP projekto valdymas;
- DP informavimas;
- DP įgyvendinimas;
- DP investicijos.

Išskyrus investicijų darbo paketą, visos kitos DP rūšys paraiškose dėl UIA projekto yra privalomos.

Kiekvienam projektui bus paskirtas UIA ekspertas:

- nuolat teikiantis patarimus ir rekomendacijas apie veiklos pobūdį, ypač apie novatorišką turinį;
- padėsiantis rengti dokumentaciją ir išdavas, kurie apibendrins ir paskleis įgytą patirtį, gerąją praktiką ir t. t. platesnei auditorijai;
- užtikrinsiantis, kad veikla būtų vykdoma, kaip numatyta, ir atitiktų patvirtintą pasiūlymą.

Išlaidos už UIA ekspertus (įskaitant keliones ir apgyvendinimą) dengiamos UIA iniciatyvos.

Daugiau informacijos apie darbo plano struktūrą, skirtą UIA projektui, ir UIA ekspertų vaidmenį ir užduotis pateikiama UIA rekomendacijose.

5.3 Biudžeto straipsniai ir reikalavimus atitinkančios išlaidos

Visos išlaidos, susijusios su UIA projektų įgyvendinimu, bus tinkamos pagal UIA rekomendacijas (žr. 4.2 skyrių) ir įtraukiamos į atitinkamas biudžeto eilutes:

- Personalias
- Biuras ir administracija
- Komandiruotės ir apgyvendinimas

---

¹⁶ Bendrųjų nuostatų reglamentas (ES) Nr. 1303/2013: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN-LT/TXT/?qid=1512388046843&uri=CELEX:32013R1303&from=EN>

- Išorinė ekspertizė ir paslaugos
- Įranga
- Infrastruktūra ir statybų darbai

6. Paraiškos pateikimo procesas

Paraiškos dokumentų paketą trečiajam UIA konkursui sudaro:

- šie nuostatai (visomis ES kalbomis);
- techninės rekomendacijos, skirtos UAI elektroninių mainų platformai (angl. UIA Electronic Exchange Platform, EEP);
- išsamios paraiškos formos pildymo instrukcijos (pateiktos internete visomis ES kalbomis EEP sistemoje).

Darbinė paraiškos formos versija ir patvirtinimo lapas taip pat pateikiami kaip priemonė, padedanti paraiškos rengimo procese (dokumentas „Word“ formatu prieinamas tik anglų kalba)

Be to, daugeliu atveju dėl susijusių iniciatyvos taisyklių reikia atsižvelgti į UIA rekomendacijas (tik anglų kalba), susijusias su išsamiomis iniciatyvos taisyklėmis.

Visus dokumentus galima rasti UIA svetainėje.

Paraiškos procesą galima atlikti be popierinių dokumentų (100 proc.), elektroniniu būdu naudojant UIA „Electronic Exchange Platform“ (EEP). **Paraišką sudaro paraiškos forma ir nuskaitytas pasirašytas patvirtinimo lapas.**

Priedą taip pat galima atsisiųsti ir pridėti prie paraiškos formos. Tai galėtų būti žemėlapis, nurodantis intervencijos sritį, diagrama, „INFOGraphic“ ir pan. Prisegamos rinkmenos tipas ir dydis yra nurodyti EEP rekomendacijose. Naudojantis EEP bus galima pateikti paraišką vėliausiai likus vienam mėnesiui iki pateikimo pabaigos. Naujienos apie jos prieinamumą bus skelbiamos UIA svetainėje.

Paraiškų teikėjams rekomenduojama užpildyti paraiškos formą aiškia anglų kalba, nors ją galima pateikti ir bet kuria oficialia ES kalba.

Turėkite omenyje, kad pateiktos paraiškos formos strateginis ir veikimo vertinimas bus atliekamas remiantis angliška versija (jeigu paraiškos forma bus pateikta kita kalba, ją išvers į anglų kalbą išorinis paslaugų teikėjas, su kuriuo sudaro sutartį nuolatinis sekretoriatas (NS)). NS vertimo kokybės

negarantuoja, todėl tai yra paraiškos teikėjo rizika. Be to, subsidijos sutartis, projekto valdymas, oficialus ataskaitų teikimas, pagrindiniai rezultatai ir visa komunikacija su įgaliojamoju subjektu ir NS turės vykti ir būti pateikti anglų kalba.

Paraiškos formos ir patvirtinimo lapo galutinis pateikimo terminas yra iki 2018 03 30 14:00 CET.

7. Atrankos procesas

Kiekviena pateikta paraiška yra atrenkama atliekant procesą, suskirstytą į šiuos etapus:

1. Tinkamumo patikra
2. Strateginis įvertinimas
3. Veiklos vertinimas

7.1 Tinkamumo patikra

Pasibaigus paraiškų teikimo laikotarpiui, NS atlieka visų gautų projekto paraiškų patikrą. Tinkamumo patikros tikslas:

- patikrinti gautų paraiškos formų ir jų priedų atitiktį oficialiems tinkamumo kriterijams;
- išvengti tolesnio netinkamų paraiškų vertinimo;
- užtikrinti vienodą požiūrį į visus pasiūlymus, atrinktus finansuoti.

UIA tinkamumo kriterijai yra šie:

1. Paraiškos forma pateikta elektroniniu būdu naudojant EEP iki pateikimo laikotarpio pabaigos, nurodytos konkurso nuostatuose
2. Paraiškos forma yra visiškai užpildyta
3. Pareiškėjas yra atskira miesto valdžios institucija, dirbanti vietos administraciniame vienetė (LAU), kuris pagal urbanizacijos laipsnį priskiriamas didmiesčio, miesto arba priemiesčio kategorijai ir kuriame gyvena mažiausiai 50 000 žmonių

ARBA

Pareiškėjas yra miesto valdžios institucijų asociacija arba grupė, turinti teisėtą organizuotos aglomeracijos statusą ir sudaryta iš LAU, kur dauguma (ne mažiau nei 51 proc.) gyventojų gyvena LAU, kurie pagal urbanizacijos laipsnį priskiriami didmiesčio, miesto arba priemiesčio kategorijai ir kuriuose gyvena mažiausiai 50 000 žmonių

ARBA

Pareiškėjas yra miesto valdžios institucijų asociacija arba grupė, turinti teisėtą organizuotos aglomeracijos statusą, kur visos dalyvaujančios miesto valdžios institucijos (pagrindinė miesto valdžios institucija ir asocijuotosios miestų valdžios institucijos) yra LAU, kurie pagal urbanizacijos laipsnį priskiriami didmiesčio, miesto arba priemiesčio kategorijai ir kuriuose bendras gyventojų skaičius (pagrindinės miesto valdžios institucijos ir asocijuotųjų miestų valdžios institucijų) yra mažiausiai 50 000 žmonių

4. Jeigu asociacija arba grupė neturi teisėto organizuotos aglomeracijos statuso, paraiškos formoje nurodoma pagrindinė miesto valdžios institucija ir asocijuotosios miestų valdžios institucijos
5. Laikomasi laiko apribojimų: projekto pabaigos data atitinka kvietimo ir iniciatyvos reikalavimus
6. Laikomasi maksimalus biudžeto reikalavimų ir bendrojo finansavimo principo
7. Visi dalyvaujantys partneriai (miesto valdžios institucija, asocijuotosios miestų valdžios institucijos ir diegimo partneriai) yra iš ES valstybių narių
8. Paraiškas teikiančios miesto valdžios institucijos (pagrindinės miesto valdžios institucijos ir (arba) asocijuotosios miestų valdžios institucijos) dalyvauja tik viename projekto pasiūlyme tame pačiame kvietime teikti paraiškas
9. Paraiškas teikiančios miesto valdžios institucijos (pagrindinės miesto valdžios institucijos ir (arba) asocijuotosios miestų valdžios institucijos) nebuvo atrinktos ir finansuojamos tai pačiai temai ankstesniuose UIA kvietimuose teikti paraiškas
10. Tinkamai pasirašytą patvirtinimo lapą (pagrindinės) miesto valdžios institucijos teisinis atstovas įkelia į EEP sistemą iki paraiškų pateikimo pabaigos

Jeigu laikomasi ne visų išvardytų reikalavimų, paraiška laikoma nepriimtina ir toliau nevertinama.

7.2 Strateginis vertinimas

Tinkamų ir priimtinių paraiškų strateginę patikrą atlieka išorinių ekspertų komisija. Strateginis vertinimas sudaro 80 % bendrojo projekto vertinimo svertinio rodiklio, o jis susideda iš šių kriterijų:

- inovatyvumas (40 % svertinio rodiklio) – kaip pareiškėjas sugeba parodyti, kad projekto pasiūlymas yra naujas (anksčiau nebuvo tikrinama ir įgyvendinama susijusioje miesto teritorijoje ir kitur ES) ir turi neabejotiną pridėtinės vertės potencialą;
- partnerystė (15 % svertinio rodiklio) – kaip pagrindinės suinteresuotosios šalys

(asocijuotosios miestų valdžios institucijos, jeigu yra, diegimo partneriai ir platesnė suinteresuotųjų šalių grupė) prisideda prie projekto įgyvendinimo;

- galimybė įvertinti (15 % svertinio rodiklio) – kiek projekto rezultatų bus galima išmatuoti;
- galimybė perleisti (10 % svertinio rodiklio) – kokią projekto dalį bus galima perleisti kitiems Europos miestams.

Pagrindiniai kiekvieno kriterijaus vertinimo klausimai pateikiami UIA rekomendacijų 3.2.2 dalyje.

Išorinių ekspertų komisija taip pat patikrina, ar projektai prisideda prie tematinų ESI fondo tikslų ir bendros strateginės sistemos, kaip nurodyta Bendrųjų nuostatų reglamento 9 straipsnio pirmojoje pastraipoje, ir ar pasiūlo integruotų sprendimų į nustatytus iššūkius, taip pat ar atitinka tvarios miestų plėtros principus. Komisija ir įgaliotasis subjektas gali nuspręsti nepasirinkti projekto dėl įnašo stokos, jeigu šių reikalavimų nesilaikoma.

Išorinių ekspertų komisija išanalizuoja strateginio vertinimo rezultatus ir išrikiuoja paraiškas pagal vertinimo balus. Kaip numato Komisija, paraiškos, surinkusios daugiau balų nei numatyta riba, patenka į veiklos vertinimo etapą. Paraiškų teikėjams apie sprendimą (perkeliamą į kitą etapą arba ne) bus pranešta pasibaigus strateginio vertinimo procesui.

7.3 Veiklos vertinimas

Veiklos įvertinimas, kurį atlieka NS, sudaro 20 % bendrojo projekto vertinimo svertinio rodiklio.

Pagrindinis veiklos vertinimo tikslas – įvertinti paraiškų kokybę (įskaitant projekto pagrįstumą, darbo plano nuoseklumą ir vientisumą, siūlomų valdymo struktūrų kokybę, biudžeto subalansuotumą ir proporcingumą, siūlomos komunikacijos kokybę).

Pagrindiniai „Kokybės“ kriterijaus vertinimo klausimai pateikiami UIA rekomendacijų 3.2.3 dalyje.

Po veiklos vertinimo atrankos komitetas, kurį sudaro įgaliotasis subjektas ir komisija, atlieka galutinę atranką. Komisija galutinai patvirtina atrinktus projektus. Paraiškų teikėjams apie sprendimą bus pranešta pasibaigus veiklos vertinimo procesui.

7.4 Vertinimo rezultatų sistema

Kiekvienam svertiniam kriterijui suteikiama nuo 1 iki 5 balų, kurie sudaro vidutinį projekto įvertinimą.

Išsami informacija apie vertinimo rezultatų sistemą pateikiama UIA rekomendacijų 3.2.4 dalyje.

Vertinimo sistema bus pritaikyta atsižvelgiant ne tik į konkrečius kiekvieno projekto pasiūlymo privalumus, bet taip pat išlaikant konkurencingo proceso dvasią ir palyginant juos su kitais toje pačioje kvietimo teikti pasiūlymus sistemoje pateiktais projektų pasiūlymais. Todėl projektų pasiūlymų teikėjai nėra kviečiami dalyvauti veiklos vertinime arba pateikus galutinį vertinimą nėra įvertinami balais, bet tiesiog sulaukia išsamių pastabų apie visus įvertintus kriterijus.

8. Viešieji pirkimai, auditas ir valstybės pagalba

Projekto partneriai, atitinkantys perkančiosios organizacijos apibrėžimą pagal atitinkamus nacionalinius viešųjų pirkimų teisės aktus, privalo laikytis galiojančių viešųjų pirkimų taisyklių.

Projekto pateikiamų išlaidų auditą privalo atlikti pirmojo lygmens valdytojas (PLV). Nepriklausomo PLV išvados privalo apžvelgti skelbiamų išlaidų teisėtumą ir tvarkingumą, prekių ir paslaugų teikimą, deklaruojamų išlaidų patikimumą ir tai, ar išlaidos bei veikla atitinka Sąjungos ir nacionalines taisykles. Kadangi PLV yra tiesiogiai skiriamas ir jam atlyginama iš UIA iniciatyvos lėšų, projekto partneriai neturi numatyti kontrolės (audito) išlaidų, rengdami savo projekto biudžetą.

Patvirtinti projektai privalo atitikti valstybės pagalbos taisykles, siekiant visoms bendrojoje rinkoje veikiančioms įmonėms sudaryti vienodas sąlygas, užtikrinti efektyvų viešųjų lėšų panaudojimą ir užkirsti kelią rinkos iškreipimams, kaip antai privataus finansavimo slopinimui, neefektyvių rinkos struktūrų kūrimui ar neveiksmingų įmonių išlaikymui¹⁷. Ypatingas dėmesys turėtų būti skiriamas užtikrinti, kad pagal iniciatyvą *Urban Innovation Actions* skirtas finansavimas neiškreiptų konkurencijos ir be pakankamai rimtos priežasties nesudarytų trukdžių rinkoje. Apskritai Europos Komisija tikisi, kad dauguma projektų, kurie bus finansuojami pagal šį kvietimą teikti paraiškas, nevykdys ekonominės veiklos arba neturės ar turės labai ribotą poveikį prekybai tarp valstybių narių.

Europos Komisija finansuoja iniciatyvą *Urban Innovative Action* iš Europos regioninės plėtros fondo lėšų (dengia iki 80 proc. projekto sąnaudų), pasitelkdama netiesioginio valdymo formą. Turint

---

¹⁷ Daugiau informacijos apie valstybės pagalbos sąvoką žr. Komisijos pranešime apie valstybės pagalbos sąvoką pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį, paskelbtą šiuo adresu: [http://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/PDF/?uri=CELEX:52016XC0719\(05\)&from=EN](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/PDF/?uri=CELEX:52016XC0719(05)&from=EN).

omenyje 80 proc. UIA finansavimą, valstybės pagalbos nuoseklumo patikrinimas yra reikalingas siekiant užtikrinti, kad visuomenės parama būtų kuo naudingesnė vidaus rinkai. Atsižvelgiant į novatorišką ir atvirą UIA pobūdį, kai kvietimu teikti paraiškas projektams siekiama įgyvendinti kūrybingus sprendimus ir pasirinktas bendrąsias temas, panašu, kad norint apriboti ES biudžeto išteklių iškreipiamąjį poveikį, valstybės pagalbos nuoseklumas turėtų būti paremtas apribojimu, kuris sudaro ne daugiau nei 500 000 eurų bendro UIA skiriamo finansavimo individualiai konkrečiame projekte dalyvaujančiai įmonei sumą.

Likusią dalį (ne mažiau kaip 20 proc. projekto išlaidų) gali dengti tiek privataus, tiek viešojo sektoriaus įnašai. Kai tokie įnašai skiriami iš privačių šaltinių, jiems netaikoma valstybės pagalbos teisė. Tačiau jei indėlis skiriamas iš valstybės narės valstybinių išteklių tokiems projektams, kuriuose vykdoma „ekonominė veikla“, t. y. rinkoje siūlomos prekės ir paslaugos, tada tokie projektai turi būti rengiami taip, kad viešasis indėlis visais lygmenimis atitiktų visas valstybės pagalbos taisykles, t. y. tiek projekto ar infrastruktūros savininko, tiek kūrėjo ir (arba) vykdytojo. Dėl to viešojo sektoriaus finansavimas turėtų atitikti *De minimis* reglamento reikalavimus arba Bendrosios išimties reglamente (BIR) arba BESP sprendime dėl visuotinės ekonominės svarbos paslaugų nustatytas sąlygas.

Išsami informacija apie viešuosius pirkimus ir valstybės pagalbą pateikiama UIA rekomendacijų 4.4.6 ir 4.4.7 dalyje.

9. Kaip gauti pagalbos

NS darbuotojai pasirengę padėti paraiškų teikėjams visais techniniais klausimais konkurso metu. Kontaktinę informaciją galima rasti UIA svetainėje.

NS taip pat surengs 4 seminarus paraiškų teikėjams įvairiuose Europos miestuose. Seminarų paraiškų teikėjams laikas ir vieta bus nurodyti UIA svetainės dalyje „Events“.

Be to, bus rengiami vaizdo seminarai dėl konkrečių projekto kūrimo ir pateikimo aspektų. Vaizdo seminarų laikas ir temos bus nurodytos UIA svetainės dalyje „Events“.

10. Pagrindinės datos

- 2017 12 15 – trečiojo kvietimo teikti paraiškas pradžia
- 2018 01–2018 02 – įprasti ir vaizdo seminarai paraiškų teikėjams

- 2018 03 30 – paraiškos formų teikimo pabaiga
- 2018 10 – orientacinė galutinio projektų patvirtinimo data
- 2018 11 – orientacinė patvirtintų projektų pradžios data

Nekantraujame netrukus susipažinti su jūsų projektų pasiūlymais!